

slike niso „Pijanec“, „Mlin“ in „Vaški Janez“. Nekaj komike, dasi prisiljene, je v „Slikarju“, z dolgim uvodom brez zveze z glavnim dejanjem, ali v „Vrhačevem Urhu“, čudaškem grobokopu, ki si da na prav poseben način zob izdreti. Fantastični alegoriji, ki jih mladina ne bo prav nič razumela, sta „Jesen je bila“ in „Po zemlji je hodila ljubezen“. Čemu ima opis lova „Na divjega petelina“ kar dve strani liričnega uvoda? — Čudno zagonetna stvar je „Na štoru“; gostobesedne refleksije „Na ladji“ pa nas presenetijo s končnim pozivom: Ne v Ameriko! Razmerno boljše slike so „Na stara leta“, „O hišni mir!“, tudi „Slepo dekle“. Dogodek iz Napoleonovega življenja, „Solnce je zašlo“, pa je kakor Pilat v veri. — Knjižici sta prav lično tiskani; če bi le ne bilo v besedilu toliko hib in netočnosti! Za primer naj bodo le sledeče: atlantski ocean, rdeče morje, pom-lad, čistilka, sinaha, vsklikniti, izpodtakniti itd. Kam pridemo, če bomo besede tako lepili: malopomalem, napolpodprt, snegobel, lejtesno(!)? Ali celo: Bognasvaruj hudega, fant, nehaj! (III. 15.) Bognasvaruj pišemo skupaj le kot evfemizem za „hudiča“, kakor tudi: nepridiprav, očenaš. — Inicijalke s tistimi grotesknimi priveski iz živalskega življenja se pač ne prilegajo značaju Rapetovih sličič; nekatere učinkujejo kakor zlobna ironija. Toda dovolj! Dvomimo, da bo mladina te knjige večkrat čitala; njih vsebina in oblika ne odgovarja tistim načelom, ki naj veljajo za mladinsko slovstvo, da bo dosegalo svoj namen. Ni nam jih treba iznova poudarjati, povedali smo jih lani v Lj. Zvonu (str. 664) o priliki ocene Meškove knjige „Mladim srcem“.

J. Wester.

Henrik Sienkiewicz, Skozi pustinje in puščavo. Roman iz Mahdijevih časov. Prevel dr. Leopold Lenard. V Ljubljani 1912. Založila Katoliška bukvarna. (Ljudska knjižnica, 17. zvezek). 8°. 498 str. Cena broš. 2 K 80 v, vez. 3 K 90 v.

Sienkiewicz je nam posebno znan kot pisatelj plastičnih zgodovinskih romanov. Začel je kot feljtonist in novelist ter se mogočno razmahnil v romanu. Dasi velja pred tujino za največjega poljskega beletrista, ni mogel nikdar ustvariti dela, ki bi popolnoma zadovoljilo umetniški čut. Večina del je nekaka vsota feljtonov, ki jim manjka prave koncentracije in zaokroženosti; vsako poglavje je efektna slika zase. V romanih iz davne Poljske je bil preveč rodoljub in ni videl tudi senčnih strani domovine, ki jih je odkril Vyspiánski z boleznim posmehom; v delu „Quo vadis?“ pa je ostal bolj pri dramatični površini in ni čutil krize, ki se je vršila v človeku ob propadu veka.

Kot zgodovinski pisatelj z romantično noto si je izbral tudi vstajo Mahdija proti egipčanski vladi, dasi je vstaja samo okvir in ga je zanimala zlasti tropična dežela. Smain, ki je bil poročen z Mahdijevo sestrično, je obljubil egipčanski vladi, da oprostí Evropejce iz rok Mahdijevih in je dal kot poroštvo svojo ženo in otroke. A Smain se ni vrnil in je zdaj skušal pripeljati za seboj ženo in otroke, ki so bili pod nadzorstvom v Port-Saidu. Z zvijačo se je posrečilo Fatmi, ženi Smainovi, da je ujela Stanka in Nelko, otroka dveh inženirjev pri sueškem prekoku, in jih poslala k Smainu v puščavo, ker je upala, da bo izpustila angleška vlada njo in njeno deco, če hoče rešiti Stanka in Nelko. Pot skozi puščavo do Mahdija, afriška flora in favna, vse groze puščave in neverjetnost, da se rešita dva otroka iz rok beduinov in da ju najdejo angleški raziskovalci Afrike, to je vsebina precej obilne knjige. Delo sloni na neverjenostih in je zanimivo samo kot potopis. Za epilog nam pove pisatelj, da je bila čez deset let srečna poroka med Stankom in Nelko in da sta šla na ženitovanjsko potovanje v Afriko, pa zdaj ne peš kot prvič! — Marsikateri užitek med čitanjem nam pokvari prevajalčeva kancljijska slovenščina.

Joso Jurkovič.